

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในการบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ ที่ต้องคำนึงถึง คือ 4 M's ได้แก่ บุคลากร (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่จะกระทบต่อกิจการ เช่น การแข่งขันในตลาด โดยทุกธุรกิจย่อมมุ่งหวังให้กิจการของตนเองประสบความสำเร็จ สามารถอยู่รอดเติบโตและได้รับผลกำไร เมื่อกิจการมีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ ภาครัฐจะเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้กิจการ มีหน้าที่ชำระภาษีอากรให้แก่รัฐ ภาษีอากรจึงเป็นค่าใช้จ่ายประเภทหนึ่ง ที่กิจการไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และในขณะเดียวกันภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจมีหลายประเภท และมีความสลับซับซ้อน ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ สามารถศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิธีปฏิบัติทางภาษีอากร ที่ถูกต้องตามบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งหากธุรกิจไม่มีความรู้และความเข้าใจ ในการเสียภาษีแล้ว ก็จะทำให้เกิดปัญหาในการเสียภาษีของธุรกิจ ในการชำระภาษีหรือความล่าช้าในการขอคืนเงินภาษี ส่งผลให้เกิดภาระภาษีจากการประเมินของเจ้าพนักงาน ทั้งทางแพ่งและทางอาญา อันเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถควบคุมได้และเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้ประกอบการมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเสียภาษี

กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ Small and Medium Enterprises (SMEs) เป็นกลุ่มพลังที่ใหญ่ที่สุดของภาคธุรกิจ ที่มีประมาณกว่าร้อยละ 85 ของรายที่ขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในปัจจุบัน (<http://www.rd.go.th/publish>) มีบทบาทแสดงความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยมาแต่อดีต เพราะเป็นกิจการที่สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ในบทบาทที่หลากหลาย คือ เป็นทั้ง ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้าและผู้ให้บริการ นับเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่ทำหน้าที่ทั้งด้านการสร้างสรรค์และอำนวยความสะดวกต่อธุรกรรมทางเศรษฐกิจ แต่บางหน่วยงานจะมีข้อจำกัดในด้าน การจัดการ กล่าวคือขาดความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้ เนื่องจากการบริหารจัดการอาศัยประสบการณ์จากการเรียนรู้ โดยเรียนถูกเรียนผิดเป็นหลัก อาศัยบุคคลในครอบครัวหรือญาติ

พี่น้อง มาช่วยงานการบริหารภายใน ลักษณะนี้แม้จะมีข้อดีในเรื่องการดูแลที่ทั่วถึง (หากธุรกิจไม่ใหญ่นัก) แต่เมื่อกิจการมีการขยายตัว หากไม่ปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีระบบ ก็จะทำให้เกิดปัญหามากขึ้น (www.ismed.or.th) อีกทั้ง กิจการที่จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายไทยต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลฐานกำไรสุทธิ รวมทั้งหากมีรายได้จากการขายสินค้าหรือให้บริการตลอดปีเกิน 1,800,000 บาท และเป็นกิจการที่มีลักษณะการดำเนินงานที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอีก ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม มีหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในทางปฏิบัติที่ซับซ้อน ซึ่งอาจสร้างปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการได้ โดยจากหลักฐานการสำรวจถึงปัญหาที่ตรวจพบในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของธุรกิจในอำเภอเมืองจังหวัดลำพูน ระหว่างปี 2535 – 3537 ของอนันต์ บุญประเทือง พบว่าเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษียังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอ แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีจุดอ่อนในเรื่องการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเด็นต่าง ๆ เช่น การคำนวณยอดขาย ภาษีขาย ยอดซื้อ ภาษีซื้อผิดพลาด การมิได้จัดทำรายงานภาษีซื้อ และไม่ได้จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับภาษีซื้อตามที่กฎหมายกำหนด การกรอกแบบแสดงรายการไม่ครบถ้วน การได้รับใบกำกับภาษีล่าช้า ปัญหาสินค้าขาดจากรายงาน การคำนวณรายได้ รายจ่าย ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น การศึกษาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษีรวมทั้งศึกษาปัญหาการเสียภาษีของผู้ประกอบการเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจะทำให้กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs มีความแข็งแกร่งสามารถยืนหยัดและกลายเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ทำการวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจ ระหว่างปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2550 เพื่อได้ข้อมูลเบื้องต้น ใช้ประกอบเป็นแนวทาง ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปรับปรุง ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสียภาษีอากรของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเสียหาย ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจระหว่างปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2550
2. เพื่อสำรวจ ปัญหาการเสียหายของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจระหว่างปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2550
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความรู้พื้นฐานทางภาษีกับปัญหาการเสียหาย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการเสียหายของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจระหว่างปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2550
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาการเสียหายของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจระหว่างปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2550
3. ทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาการภาษาอากร ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงอย่างเหมาะสม

สมมติฐานของการวิจัย

ความรู้พื้นฐานทางภาษีก่อการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับปัญหาการเสียหาย

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตของประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/สมุหบัญชี/ผู้ทำบัญชี ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสียหายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจระหว่างปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2550 โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทกิจการคือ กิจการผลิต กิจการค้าปลีก/ค้าส่ง กิจการบริการ

ขอบเขตของเนื้อหา

1. พื้นฐานความรู้เรื่องภาษีเงินได้นิติบุคคลและปัญหาในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในด้าน

- การคำนวณรายได้
- การคำนวณรายจ่าย
- ด้านสินทรัพย์
- ภาษีเงินได้นิติบุคคลครั้งปีและอื่น ๆ

2. พื้นฐานความรู้เรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มและปัญหาการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในด้าน

- ฐานภาษีและความรับผิดชอบในการเสียภาษี
- ใบกำกับภาษี
- การจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่มและการคำนวณภาษี

3. ความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางด้านภาษีอากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษี หมายถึง ความสามารถในการจดจำ การระลึกถึงข้อมูล และเข้าใจถึงข้อเท็จจริง รายละเอียดของการเสียภาษี ที่บุคคลได้สะสมไว้จนสามารถเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาในการเสียภาษี หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสียภาษีไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ภาษี หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปัญหาในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในด้านการคำนวณรายได้ ด้านการคำนวณรายจ่าย ด้านสินทรัพย์ และด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลครั้งปี

ปัญหาการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในด้านของฐานภาษีและความรับผิดชอบในการเสียภาษี ด้านใบกำกับภาษี ด้านการจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม และการคำนวณภาษี

วิสาหกิจ (Enterprises) หมายถึง

1. กิจการการผลิตสินค้า (Production Sector) ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing) ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing) และเหมืองแร่ (Mining)

2. กิจการให้บริการ (Service Sector)

3. กิจการค้า (Trading Sector) ครอบคลุมกิจการค้าส่ง (Wholesale) และกิจการค้าปลีก (Retail) ส่วนลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีลักษณะในการพิจารณาดังนี้

วิสาหกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ธุรกิจผลิตสินค้าที่มีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน
2. ธุรกิจผลิตสินค้า ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่เกิน 50 ล้านบาท
3. ธุรกิจบริการ ที่มีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน
4. ธุรกิจบริการที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวร ไม่เกิน 50 ล้านบาท
5. ธุรกิจค้าส่ง ที่มีการจ้างงานไม่เกิน 25 คน
6. ธุรกิจค้าส่ง ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท
7. ธุรกิจค้าปลีก ที่มีการจ้างงาน ไม่เกิน 15 คน
8. ธุรกิจค้าปลีกที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่เกิน 30 ล้านบาท

วิสาหกิจขนาดกลาง มีลักษณะเพิ่มเติมมากขึ้นกว่าธุรกิจขนาดย่อม ดังนี้

1. ธุรกิจผลิตสินค้า ที่มีการจ้างงาน ตั้งแต่ 51 ถึง 200 คน
 2. ธุรกิจผลิตสินค้า ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท
 3. ธุรกิจบริการ ที่มีการจ้างงานตั้งแต่ 51 ถึง 200 คน
 4. ธุรกิจบริการที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวร เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท
 5. ธุรกิจค้าส่ง ที่มีการจ้างงาน ตั้งแต่ 26 ถึง 50 คน
 6. ธุรกิจค้าส่ง ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท
 7. ธุรกิจค้าปลีก ที่มีการจ้างงานตั้งแต่ 16 ถึง 30 คน
 8. ธุรกิจค้าปลีกที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินกว่า 30 แต่ไม่เกิน 60 ล้านบาท
- ทั้งนี้มูลค่าทรัพย์สินถาวรดังกล่าว ไม่นับรวมมูลค่าของที่ดิน

ที่มา : www.ismed.or.th